

Analyse | kraka

29. april 2015

Grexit-truslen kan være varm luft

Af Julie Hassing Nielsen

Bragt i Politiken den 29. april 2015

Opbakningen til euroen er stabil i eurozonens store kreditorlande. Truslen om Grexit kan være varm luft.

Siden grækerne gik til valgurnerne i december og gav magten til den socialistiske koalition Syriza, har den græske deltagelse i eurosamarbejdet været til debat - igen. Men hvad ønsker befolkningen egentlig i henholdsvis Grækenland og i de største bidragsyderlande? Skønt grækerne under intense forhandlinger i februar formåede at få yderligere fire måneder til at implementere reformer for at få udbetalt bidrag fra EU's hjælpefonde, er dramaet langt fra slut. Grækernes efterfølgende krav om krigsskadeerstatning fra Tyskland har i rekordfart skærpet tonen mellem den tyske finansminister Schäuble og den græske premierminister Tsipras. Og for første gang har man hørt tyskerne tale om et 'Grexit'; altså et græsk euro-exit.

Grækerne har sendt blandede politiske signaler siden eurokrisen brød ud i 2008. De modtog den første hjælpepakke i 2010 under betingelse af omfattende økonomiske reformer. Anden hjælpepakke blev givet i marts 2012. Og selvom den tyske kansler Merkel og formanden for Europakommissionen, Juncker, for nylig slog fast, at det var for tidligt at diskutere en tredje græsk hjælpepakke, kan den dog ikke udelukkes. Hvis altså Grækenland bliver om bord.

Den græske situation er vanskelig; reformerne var forsinkede, allerede inden Syriza fik magten, og den modvilje, den græske regering nu udviser mod en fortsættelse af spareprogrammerne, betyder, at Grexit ikke er utænkeligt.

Kontakt

Julie Hassing Nielsen

Tlf. 31479976

E-Mail: jhn@kraka.org

Eurokrisen har efterhånden været en rum tid. EU er de seneste 5 år blevet institutionelt bedre polstret til ikke blot at kunne modstå tilsvarende globale kriser, men også at kunne hjælpe andre nødstedte eurozone økonomier. For at hjælpe det nødstedte Grækenland etableredes i juni 2010 en midlertidig lånemekanisme, Den Europæiske Finansielle Stabilitetsfacilitet (EFSF). En permanent løsning, Den Europæiske Stabilitetsmekanisme, der adskilte sig fra EFSF på visse områder, etableredes i oktober 2012. I perioden 2008-2013 modtog ikke kun Grækenland, men også Spanien, Cypern, Irland og Portugal hjælp betinget af reformer.

Herudover skal initiativer som en fælles bankunion, Finanspagten, og det såkaldte europæiske semester alle ses som EU's forsøg på at sikre og stabilisere medlemslandenes økonomiske udvikling. Trods fortsatte mangler og udeståender er det en mere institutionel robust og stabil eurozone, vi ser i 2014 end i 2008, hvor krisen for alvor brød ud. Men ønsker grækerne virkelig et Grexit? Ikke blot nu, hvor bølgerne går højt, og den hårde retorik flyver mellem Athen, Bruxelles og Berlin, men også på langt sigt.

Økonomiske kriser har en tendens til at avle hård retorik og politisk populisme. Men hvis Grækenland ikke lever op til eurozonens reformkrav, sådan som den græske regering delvis har lagt op til, kan det i sidste ende betyde et Grexit. Og det er formentlig eurozonens hjælpepakker, som har holdt statsbankerotten fra grækernes hoveddør siden 2010.

Udviklingen i grækernes tilslutning til euroen svarer ikke helt til retorikken. Grækenland har oplevet en stigning i euroopbakning fra 58 procent i 2008 til 71 procent i 2014. Og umiddelbart efter at Grækenland modtog første hjælpepakke i 2010, steg opbakningen fra 66 procent til 79 procent i 2011. Den er dog faldet siden 2011 - men tendensen er interessant. Alt i alt har grækerne faktisk haft en forholdsvis stabil eurotilslutning i en af de mest turbulente økonomiske perioder i landets historie. Denne stabile opbakning tyder på, at grækerne stadig ønsker eurosamarbejdet, selvom de lige nu ønsker at genforhandle de reformer, som hjælpen fra eurolandene er betinget af.

Men Grækenland beror også på de store kreditorlandes goodwill. Eurozonens største økonomier med Tyskland og Frankrig i spidsen har siden krisens begyndelse været de absolut største bidragsydere til hjælpefondene. Og eurozonens robusthed beror ikke kun på Grækenlands reformvillighed, men også på kreditorlandenes hjemlige opbakning til hjælpepakkerne.

Nylige undersøgelser viser en ganske brat stigning i tyskernes ønske om et Grexit. Men har den generelle euroopbakning i Tyskland og Frankrig lidt skade siden krisens begyndelse? Hvor 75 procent af franskmændene tilsluttede sig den fælles mønt i 2008, gjorde 72 procent det i 2014. Tyskernes tilslutning er derimod steget i den turbulente periode. Hvor 73 procent af tyskerne bakkede op omkring euroen i 2008, støttede 77 procent op omkring den fælles mønt i 2014.

Den langsigtede opbakning til euroen i de turbulente kriseår synes altså stabil hos eurozonens største kreditorlande og dens største akilleshæl: Grækenland. Den faldende opbakning findes primært blandt EU lande uden for euroen, herunder Danmark, samt små og robuste eurozone-økonomier. Udviklingen er interessant, fordi det tyder på en langsigtet og ganske robust tilslutning til den fælles mønt blandt de hovedaktører, som har måttet træffe de sværeste valg i perioden, og fordi det tyder på, at den noget bombastiske græske retorik til dels kan være varm luft.